

βορεινά

— 40 —

βορεοσκισμάδα

Βόρειος ἄνεμος, βορεάς: Πήρε ἔνας βορεατζίκος τους γετερός. Φύσανει βορεατζίκος και θά λιχνίσμε.

βορεινά ἐπίφ. σύνηθ. βορ'νά Εῦβ. (Αὔλωνάρ.) Κρήτ. Μύκ. Νάξ. (Απύρανθ.) κ. ἀ. βουρ'νά πολλαχ. βορ. ίδιωμ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βορεινός. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ. Ὁ τύπ. βορ'νά καὶ ἐν ἐγγράφῳ Κρήτης τοῦ 1623.

Πρὸς τὸ βόρειον μέρος, βορείως ἔνθ' ἀν.: Ὁ δρόμος τρανάει βορεινά. Τὸ μέρος πέφτει βορεινά σύνηθ. Πάσι βορ'νά Αὔλωνάρ. Οἱ πόρτες τοῦ σπιθμοῦ είναι βορ'νά 'Απύρανθ. 'Σ τὸ βορ'νό σκεπό-τοῖχο κττ. (κατὰ βραχυλογ. ἐκ τοῦ 'ς τὸν σκεπό - 'ς τὸν τοῖχο ποῦ είναι βορ'νά) Μύκ. || Ἀσμ.

Τὰ στεῖρα μας ἐχάσαμε κ' ἥρθα νὰ τὰ γυρεύγω κ' ἐγύρεψα τα νοτικὰ καὶ βορεινὰ δὲ δά 'βρα... καὶ περιπατῶ θλιψτὰ θλιψτὰ καὶ παραπονεμένα

Κρήτ.

βορεινάδα ἡ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βορεινός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - ἀδα (Ι).

Τὸ πρὸς βορρᾶν μέρος: Ἀσμ.

Αὐτόνοι δὸν ἀβώξασι πίσω 'ς τὴ βορεινάδα.

Πβ. βορεινάδι.

βορεινάδι τό, ἀμάρτ. βουρ'νάδ' Μακεδ. (Μελέν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βορεινός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - ἀδι.

1) Τόπος ἐστραμμένος πρὸς βορρᾶν. Πβ. βορεινάδα. 2) Συνεχδ. τόπος ἀνήλιος.

βορεινήθρα ἡ, Τσακων.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βορεινός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - ήθρα.

Μέρος βορεινόν: Ἐπαγούναμε ἀπὸ τὰ σύνταχα σ' ἔνταγι τὰ βορεινήθρα.

βορεινγάρικος ἐπίθ. ἀμάρτ. βουρ'νγάρικος Μύκ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βορεινός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - γάρικος.

Πετρώδης, ἄγονος (διότι τὸ βόρειον μέρος τῆς νήσου είναι τοιοῦτον): Τόπος βουρ'νγάρικος.

βορεινεώτης ὁ, ἀμάρτ. βορ'νεώτης Μύκ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βορεινός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - εώτης.

Ἄγροϊκος χωριάτης (ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ ἐθνικοῦ ὄν. τοῦ δηλοῦντος τὸν κάτοικον τοῦ βορείου μέρους τῆς Μυκόνου, τὸ δόποιον είναι ἄγριον καὶ ἄγονον). Ὑπὸ τὸν τύπ. "Αἰς Λεάς δ' Βορ'νεώτης τοπων. αὐτόθ.

βορεινὸς ἐπίθ. σύνηθ. βορεινὲ Τσακων. βορ'νὸς 'Αστυπ. Θράκ. (Μέτρ.) Κέως Κρήτ. (καὶ βορειός) Μύκ. Νάξ. Πάρ. κ. ἀ. βουρ'νὸς βόρ. ίδιωμ.

Τὸ μεταγγ. ἐπίθ. βορεινός. Ὁ τύπ. βορ'νὸς καὶ ἐν ἐγγράφῳ Πάρου τοῦ 1733.

Ο πρὸς βορρᾶν κείμενος ἡ ὁ πρὸς βορρᾶν βλέπων, βόρειος ἔνθ' ἀν.: Βορειός τόπος. Βορειή μερεὰ - πλευρὰ - πόρτα - σκάλα κττ. Βορειό παράθυρο - σπίτι κττ. σύνηθ. Ἀσμ.

Παραθυράκι μου βορ'νό, δεῖξε μου τὴ γερά σου, ποῦ ναι χρυσᾶ τὰ ξύλα σου καὶ ἀσήμι τὰ καρφά σου Κρήτ. Συνών. βορειός. Ἡ λ. καὶ ώς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Βορειός Εῦβ. Ρόδ. Βορειὲ Τσακων. Βορειή Κί-

μαλ. Ρόδ. Σίφν. Βορ'νή Κέως Βορ'νὲς Εῦβ. Νάξ. (Σαγκρ.) Βορειὸ 'Αττικ. Εῦβ. ("Ορ.) Κρήτ. (Σέλιν.) Βορ'νὸ Κρήτ. Βορ'νὸ Στερεολλ. Βορειά "Ανδρ. Κύθην. Βορ'νὰ Θήρ. Κρήτ.

βορειούλλι τό, Τσακων.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βορεινὸς καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - ούλλι.

Μικρὸς ἀγρὸς εἰς μέρος βορεινόν: Ἐκαμέκαμε σάμερε ἔκει τὸ βορειούλλι (ώργωσαμε σήμερα κτλ.).

βορειούτσιμα ἐπίφ. Νάξ. (Απύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βορειούτσικος.

Ολίγον τι πρὸς βορρᾶν: Βορειούτσικά ναι τὸ πρᾶμα.

βορειούτσικος ἐπίθ. Νάξ. (Απύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βορεινὸς καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. - ούτσικος.

Ο δύλιγον τι πρὸς βορρᾶν κείμενος ἢ βλέπων: Τὸ σπιτάκι πέφτει βορειούτσικο.

βορειός ἐπίθ. Πελοπν. (Μάν.) βουρειός Λῆμν.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐπιθ. βόρειος.

Βορειός, δι ιδ.: Πανεθύνοι βορειό Μάν. Τὰ χονδράργα είνι 'ς τὸν βουρειό μέρους Λῆμν.

βορειολέβαντο τό, Τήλ.

Ἐκ τῶν οὐσ. βορεάς καὶ λεβάντες.

Άνεμος βορειοανατολικός: Ἀσμ.

Περνᾶ βορεάς εἰς τὴ βροχὴ καὶ νότος εἰς τὸ χεόνι, περνᾶ τὸ βορειολέβαντο 'ς τὸ σταυρωτὸν χαλάτζι, χώνει τὸν μαῦρον ὡς τ' ἀφτερά, τὸν νερὸν ὡς τοὺς κοντάλες.

βορεονέρι τό, ἀμάρτ. βορονέρι Κρήτ. (Σέλιν.)

Ἐκ τῶν οὐσ. βορεάς, παρ' δι καὶ βοράς, καὶ νερό. Βόρειος ἄνεμος μετὰ βροχῆς: Εἰς τὸ δρόμο ἔπεισι μας ἔνα βορονέρι. Συνών. χεονόνερο.

βορεόσκεπον τό, ἀμάρτ. βορόσκεπον Κῶς Χίος βορότσεπο Μύκ.

Ἐκ τῶν οὐσ. βορεάς καὶ σκεπή.

1) Μέρος μὴ προσβαλλόμενον ὑπὸ τοῦ βορείου ἀνέμου καὶ γενικώτερον μέρος ὑπήνεμον ἔνθ' ἀν. Συνών. βορεόσκεπος 2. 2) Μεταφ. τὸ νεκροταφεῖον ὡς εύρισκόμενον εἰς μέρος ὑπήνεμον Μύκ.: Ὁ δεῖνα είναι γγὰ τὸ βορότσεπο (ἐπὶ τοῦ ἐτοιμοθονάτου, συνών. φρ. εἴγαις γγὰ τὰ θυμαράκια ἡ τὰ θυμαράκια).

βορεόσκιος ὁ, ἀμάρτ. βορόσκιος Κρήτ. (Κατσιδ.) βορόσκιον τό, Κῶς βορόσκιο Κρήτ. (Μεραμβ. κ. ἀ.) βορόσκιοι Κρήτ. (Λασίθ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. βορεάς, παρ' δι καὶ βοράς, καὶ σκιὰ ἡ ἡσκεῖος.

1) Τὸ πρὸς βορρᾶν ἐστραμμένον μέρος τοῦ ἀλωνίου Κρήτ. (Κατσιδ.) β) Φράκτης ἐκ θάμνων τοποθετούμενος εἰς τὸ πρὸς βορρᾶν ἀνοικτὸν μέρος τοῦ ἀλωνίου διὰ νὰ ἐμποδίζῃ τὴν δρμητικὴν καὶ ἐπιβλαβῆ φορὰν τοῦ βορείου ἀνέμου Κρήτ. (Κατσιδ. Μεραμβ. κ. ἀ.) 2) Βορεόσκεπον 1, δι ιδ., Κῶς. 3) Ἡμισυς χορμὸς δένδρου κοιλὸς τοποθετούμενος ἐπὶ τῆς καπνοδόχου πρὸς τὸ βορείον μέρος διὰ νὰ ἐμποδίζεται ὁ ἄνεμος καὶ νὰ ἀφίνεται ἐλεύθερος ὁ καπνὸς νὰ ἔξερχεται Κρήτ. (Λασίθ.)

βορεοσκισμάδα ἡ, Χίος.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βορεάς καὶ σκισμάδα.

Ἡ σχάσις τοῦ δέρματος ἐνεκα ψυχροῦ βορείου ἀνέμου.

